

DOE MEE 2025 onderbesteding

NB Dit beknopte verslag geeft de terugblik van de Rekenkamer op de interviews weer. Het verslag is inhoudelijk besproken in de reguliere vergadering van de Rekenkamer op 31 oktober 2025. Dit document is ook toegestuurd aan de gespreksdeelnemers maar eventuele feedback is nog niet verwerkt.

Context:

Rekenkamer Dronten neemt deel aan het DoeMee onderzoek 2025 naar onderbesteding. Doel is om meer zicht te krijgen op omvang en achtergronden van onderbesteding binnen de gemeente. Meer info: https://www.rekenkamers.nl/wp-content/uploads/2025/04/20250404DoeMee-onderzoek-2025_Extern.pdf

Onderdeel van ons onderzoek zijn interviews met vertegenwoordigers van de ambtelijke organisatie en van de gemeenteraad. Deze interviews zijn gevoerd door Jamilja van der Meulen en Louis Zijderveld op respectievelijk 29.09.25 (online) en 01.10.25 (fysiek). Beknopte weergave van de belangrijkste gesprekspunten:

Interview met ambtelijke organisatie:

We krijgen uitleg over het proces. De begroting wordt gebouwd op de meicirculaire (regelgeving toezichthouder op provinciaal niveau). Dit leidt in de praktijk al snel tot begrotingswijzigingen omdat meer actuele informatie initieel niet meegenomen kan worden. Het via begrotingswijziging toevoegen van baten leidt vaak tot nieuwe financiële ruimte, die bij raadsbesluit wordt ingevuld. Als die raadsbesluiten door complexiteit of gebrek aan uitvoeringscapaciteit niet direct gerealiseerd kunnen worden blijft aan het eind van het kalenderjaar geld over. Dit is een belangrijke oorzaak van onderbesteding. Ditzelfde gebrek aan uitvoeringscapaciteit leidt er ook bij regulier begrote bestedingen regelmatig toe dat de gemaakte beleidskeuzes niet (volledig) gerealiseerd kunnen worden.

We krijgen een uitleg over zero-based begroten en over de nieuwe programma-indeling. De ambtelijke organisatie zet in op verbetering van de financiële processen. Op financiën levert dat merkbaar resultaten op maar tot nu toe geldt dat niet voor doelmatigheid. De realisatie van maatschappelijke opgaven die voortkomen uit de ambities en besluiten van de gemeenteraad is een verantwoordelijkheid van de beleidsafdelingen. Hun inhoudelijke voortgangsrapportages zijn niet gekoppeld aan de financiële rapportages.

We hebben in de voorbereiding vragen gesteld over het sociaal domein. Hier is goed zichtbaar dat bijstellingen gedurende het jaar plaatsvinden: zowel baten als lasten zijn ieder jaar substantieel hoger dan initieel begroot. Of de gemeenteraad in staat is om met de inhoudelijke en financiële rapportage in samenhang te beoordelen of de geformuleerde ambities tijdig en doelmatig worden gerealiseerd weten we niet. Daar gaan we ook de raadsdelegatie op bevragen.

Interview met delegatie gemeenteraad:

We spreken met twee leden van de auditcommissie en kiezen het sociaal domein als vertrekpunt, met voorbeelden als jeugdhulpverlening en armoedebelaid. De inhoudelijke voortgangsrapportages en de financiële tussenrapportages zijn wel

informatief maar veel raadsleden kunnen daar niet het volledige beeld uit halen. Is er bij de beleidsafdelingen ook iemand betrokken die de koppeling tussen inhoud en geld zou kunnen opnemen in de voortgangsrapportages?

De raad kan wel vaststellen dat het ingezette beleid niet volledig uitgevoerd wordt maar kan daar geen gevolgen aan verbinden of prioriteiten stellen. Gebrek aan uitvoeringscapaciteit wordt herkend en erkend maar besluiten en vragen van de raad blijven onvermijdelijk een beroep doen op de beperkte uitvoeringscapaciteit.

Regelmatig worden niet bestede middelen overgeboekt naar een volgend boekjaar maar vaak verdwijnen ze dan uit het zicht van de raad: er wordt dan niet altijd meer gerapporteerd over de besteding.

De raad wordt ook geïnformeerd over het in de toekomst aantrekken van meer vreemd vermogen om de grote groei-opgave in de komende jaren te kunnen financieren.

Daarmee nemen ook de kosten en risico's toe en niet alle raadsleden hebben daar volledig vertrouwen in.